

"TOT DE DAG DAT IK STERF"

Twee weken geleden was de Bengaalse Sandhaya Roy in België op bezoek. In het kader van de campagne van Wereldsolidariteit rond 'de kracht van mensen samen'. De geknipte gaste: Sandhaya lijkt op het eerste gezicht een stille bescheiden vrouw, maar als ze praat over haar werk straalt ze pure kracht uit. Sandhaya draagt een mooie sari, zij is als Indische geboren en woont en werkt nu in Dhaka, de hoofdstad van Bangladesh. Sinds meer dan 35 jaar draagt ze zorg voor anderen, in het bijzonder voor vrouwen in armoede. "Mijn familie dat zijn de 5.000 medewerkers van GK", getuigt ze over haar organisatie, "ik hou van hen en ik zal dat blijven doen tot de dag dat ik sterf."

GK "Gonoshasthaya Kendra" is een wat vreemde combinatie van een ngo, een mutualiteit, een verpleegstersschool en 'geneeskunde voor het volk'. GK doet het allemaal omdat niemand anders in Bangladesh een toegankelijke zorgsector organiseert. Er zijn wel privé-ziekenhuizen maar die zijn onbetaalbaar voor de doorsnee Bengaal en de overheid neemt weinig initiatieven op vlak van gezondheidszorg. Sandhaya is momenteel verantwoordelijk voor het vrouwenprogramma van de organisatie, maar heeft in haar lange loopbaan al veel ervaring opgedaan. Ze is er van het prille begin bij: toen GK werd opgericht als veldhospitaal tijdens de onafhankelijkheidsoorlog begin jaren '70. Momenteel heeft de organisatie 5000 werknemers.

Sandhaya: "GK organiseert gezondheidscentra die zo dicht mogelijk bij de plaatselijke plattelandsbevolking staan. We leiden lokale mensen op tot verpleegkundigen: de zogenaamde *paramedics*. De opleiding is gratis maar in ruil moeten de studenten 10 jaar bij GK blijven en de filosofie van GK onderschrijven: tot in de kleinste uithoek van de streek medische zorgen verstrekken - per fiets! - en betaling vragen aan hun patiënten naargelang hun inkomen. We hebben momenteel 39 gezondheidscentra en 2000 *paramedics*."

GK redt levens en vooral dat van vrouwen. In onze samenleving – bijna 85 % moslim – is er een strikte scheiding tussen mannen en vrouwen. Enkel vrouwen mogen vrouwen verzorgen.

Sandhaya: "Verpleegsters krijgen zelf soms af te rekenen met conservatieve mannen, die een studerende en verplegende vrouw godslasterend vinden. Ik ga ook nog vaak op verpleegronde en heb al verschillende keren klappen gekregen van mannen die me verwijten dat ik met mijn 'ongodsdienstig gedrag' aardbevingen en overstromingen uitlok."

Sandhaya ziet duidelijk vooruitgang in de samenleving.

Sandhaya: "In de jaren '70 heerste de overtuiging dat vrouwen nu eenmaal geen recht hebben op gezondheidszorg, ze konden zich niet laten onderzoeken door mannelijke dokters, moesten hoofddoeken dragen enzovoort. GK stond door zijn aanpak haaks op de toen geldende maatschappelijke regels. In 1973 startten we een schooltje voor kinderen, ook onder luid protest. Hoewel de scholingsgraad van de Bangladeshi toen slechts 3% bedroeg, raakten ouders moeilijk overtuigd om hun kinderen te leren lezen en schrijven. Tegenwoordig is de situatie volledig anders: ouders sturen hun kinderen makkelijker naar school, met als gevolg dat nu 55% van de bevolking kan lezen en schrijven."

Volgens Sandhya ligt armoede aan de basis van de penibele situatie van de bevolking.

Sandhya: "Het opleidingsniveau blijft laag omdat de meeste mensen het inschrijvingsgeld niet kunnen betalen en hetzelfde geldt voor gezondheidszorg. Je moet weten dat in mijn land minstens een kwart van de bevolking met minder dan 1 euro per dag moet leven. Maar de situatie verandert, traag maar zeker. De gezondheid van de bevolking, niet enkel de fysieke maar ook de mentale, verbetert! En daarin spelen we met GK een belangrijke rol. Volgens de Wereldbank, is GK de tweede grootste voorziener van medische hulpverlening in Bangladesh. We hebben ook een eigen fabriek waar generische geneesmiddelen worden gemaakt, die veel goedkoper zijn. We hebben de grote buitenlandse farmaceutische mno's op de knieën gekregen. Na 5 jaar bedreigingen en vernielingen aan onze gebouwen moesten zij de verdeling van schadelijke geneesmiddelen in Bangladesh stopzetten! We hebben zelfs de overheid zover gekregen dat deze giganten de basisbestanddelen voor antibiotica bij ons GK moeten aankopen. Hierdoor zijn antibiotica veel goedkoper in ons land. Het resultaat van wat Wereldsolidariteit "de kracht van mensen samen" noemt!

Wij ondersteunen ook ondernemerschap via een systeem van kleine leningen. Ja inderdaad Bangladesh is het land van Yunus van de Grameenbank, die voor zijn systeem van microkredieten de Nobelprijs voor de Vrede kreeg. Verder hebben we ook een opleidingscentrum waar vrouwen, ook in niet-traditionele beroepen als schoenmaker en chauffeur, een stiel leren."

Sandhya vertelt in het begin van het gesprek dat haar ganse familie in India verblijft. Enkel zij en haar zus wonen nog in Dhaka. Mist ze haar familie niet, zo ver weg?

Sandhya: "Voor mij zijn de 5000 werknemers van GK mijn familie, samen met de mensen op het platteland. Het is hartverwarmend hoeveel solidariteit er nog bestaat. Ik haal mijn inspiratie uit de mensen, en zolang ik kan, zal ik me inzetten voor GK en de bevolking van Bangladesh."

Vorige week vierde GK trouwens zijn 35^e verjaardag, waarvoor een dikke proficiat.

Jaklien Broekx

Wereldsolidariteit lanceert haar nieuwe campagne onder het motto 'de kracht van mensen samen'. Elke dag steken dappere mensen over de hele wereld hun nek uit. Ze organiseren zich. Voor fatsoenlijk werk en een beter leven. Soms een kwestie van leven en dood. Zoals Sandhaya Roy. Maar dé enige weg om voor je rechten op te komen. Nieuwsgierig? www.wereldsolidariteit.be
Je kan Wereldsolidariteit en GK ook steunen door een gift op 799-550000-05 met vermelding van 'website'.